

Czesław Gulczyński

80 LAT DZIAŁALNOŚCI ARTYSTYCZNEJ I SPOŁECZNEJ CHÓRU MĘSKIEGO „HARMONIA” W PLESZEWIE

Liczące ponad 150 lat udokumentowane tradycje chóralne śpiewu w Pleszewie zawierają w sobie piękne karty Chóru Męskiego „Harmonia”. Przyjrzyjmy się zatem jej wybranym fragmentom.

W 1922 roku przybył do Pleszewa Kazimierz Właziński, aby objąć posadę nauczyciela. Zamieszkał przy ul. Sienkiewicza 13 wspólnie z innym nauczycielem, Ignacym Jurkowskim. Obaj grali na skrzypcach i wkrótce stworzyli doborowy duet. Wokół pary przyjaciół zaczęli gromadzić się inni nauczyciele i urzędnicy. Z tej grupy, z inicjatywy Ignacego Jurkowskiego, powstał we wrześniu 1923 roku Chór Męski „Harmonia”.

W 1929 roku nastąpiło połączenie z Oficerskim Towarzystwem Śpiewaczym, co zaowocowało częstszymi kontaktami z orkiestrą wojskową. Chór przygotowywał również samodzielne koncerty, a na część z nich wstęp był płatny. Dochód przeznaczono na różne cele, w tym na budowę domu parafialnego, czy nowe organy w kościele farnym. „Harmonia” często uświetniała uroczystości państwowe i występowała z innymi pleszewskimi chórami. Na koncerty do Pleszewa zapraszała poznańskie chóry „Echo” i „Hasło”, a także szwajcarski chór „Madrigal”.

Dorobek „Harmonii” stanowią dziesiątki występów w Pleszewie i wielu miastach Polski. Chór wielokrotnie występował na konkursach i festiwalach. Otrzymał liczne dyplomy i wyróżnienia. Największym sukcesem było zdobycie w 1965 roku „Złotej Liry” - nagrody przechodniej Wydziału Kultury Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu.

W 1983 roku pożegnano długoletniego - w latach 1966-1983 - dyrygenta, Franciszka Kowalskiego, głównego twórcę licznych sukcesów „Harmonii”. Był to dyrygent, który najdłużej kierował Zespołem. Wcześniej dyrygentami byli m.in. Arkadiusz Nowotko, Stefan Kosmala i Józef Szpunt. Natomiast w ostatnich latach kierownictwo artystyczne spoczywało w rękach Józefa Samełczaka, Lucjany Pawlik, Dariusza Bąkowskiego, Agnieszki Lubawy, małżonków Katarzyny i Marka Kuberów, Andrzeja Henryka Bączyka oraz Wioletty Kuchty. Od października 2001r. „Harmonię” prowadzi Jarosław Remblewski, absolwent Wydziału Dyrygentury Chóralnej Akademii Muzycznej w Bydgoszczy, który jako utalentowany artysta-muzyk z dużym zapalem pracuje z Chórem.

W celu urozmaicenia występów przy Chórze istniał również Zespół Sceniczny. Wspaniałą kartą w dziejach „Harmonii” jest wystawienie w 1949r. sztuki „Pan Jowialski”, Aleksandra Fredry. Obecnie występy uświetniają członkowie Zespołu Recytatorskiego „Harmonii” przygotowani od wielu lat przez Czesława Gulczyńskiego.

„Harmonia” miała też wkład w rozwój życia kulturalnego miasta. To Harmoniści tworzyli od 1953r. trzon chóru parafii pw. Św. Floriana, powstałego z inicjatywy Stanisława Furmankiewicza - drugiego dyrygenta „Harmonii”, a zarazem organisty w tym kościele. Chór ten został przekształcony później w chór mieszany, a w 1997 roku - niestety - rozwiązany.

Dzięki staraniom Czesława Gulczyńskiego funkcję dyrygenta „Harmonii” objął w 1989 roku Dariusz Bąkowski, młody muzyk i pracownik kaliskiej filii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Rozstał się wprawdzie z chórem w 1991r., lecz związał się na dobre z Pleszewem, jako organizator, a obecnie dyrektor Państwowej Szkoły Muzycznej I Stopnia.

Trudno też pominąć powstanie przy „Harmonii” pierwszego w dziejach miasta chóru chłopięcego pod nazwą „Schola Cantorum Pleseviensis”, którego członkowie stopniowo powiększają szeregi chóru dorosłego. Są więc dumą i radością Zespołu.

Nazwiska członków „Harmonii” trwale wpisały się na karty dziejów miasta. To choćby zasłużony animator kultury, Włodzimierz Jacorzyński, uwieczniony na pomniku 700-lecia miasta i mający w Pleszewie swoją ulicę. W roku 2003 na domu, w którym mieszkał odsłonięto tablicę pamiątkową. Krótki występ Harmonistów uświetnił tę podniosłą chwilę. Wypada również wspomnieć o druhu Stefanie Szczepańskim, długoletnim II dyrygencie, którego członkowie Chóru pożegnali 9 listopada 2002 roku. Był zasłużonym nauczycielem w pleszewskich szkołach i działaczem społecznym przez ponad pół wieku związanym z „Harmonią”.

„Harmonia” w każdym roku występuje kilkanaście razy. Bierze udział w dorocznych Przeglądach Chórów Ostrowskiego Oddziału Polskiego Związku Chórów i Orkiestr, a także w przeglądach Chórów i Zespołów Wokalnych Ziemi Pleszewskiej.

W samym Pleszewie najważniejszą imprezą „Harmonii” jest organizowany od kilku lat koncert kolęd w kościele farnym. Od samego początku Chór występuje w Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, uświetnia ważne wydarzenia w życiu miasta. Tradycyjnie już co roku występuje z kilkoma okolicznościowymi koncertami dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej. Godna podkreślenia jest wspianała współpraca dzięki szczególnej życzliwości i sympatii do „Harmonii” dyrektora, Mieczysława Kołtuniewskiego, który umożliwia te częste spotkania. Poza Pleszewem, oprócz występów na przeglądach chóralnych, „Harmonia” występowała m. in. w wielu miejscowościach powiatu pleszewskiego.

W „Harmonii” śpiewa aktualnie 21 chórzystów oraz 12 chłopców w działającej przy niej „Scholi”. Cały zespół liczy więc 33 członków w trzech grupach wiekowych - dorośli, młodzież, dzieci. Stanowi to curiosum na skalę województwa. Taka jest opinia fachowców z Akademii Muzycznej w Poznaniu. Aktualny skład Zarządu Chóru to Prezes Czesław Gulczyński, Wiceprezesi Andrzej Lewandowski i Andrzej Mizerkiewicz, Sekretarz Edmund Szymczak, Bibliotekarz Jan Walczak, Gospodarz Czesław Ostach oraz Członek Zarządu Edward Karnicki.

Działalność Chóru Męskiego „Harmonia” możliwa była nie tylko dzięki zaangażowaniu jego członków, ale także opiekunom. Patronat nad Chórem od 1960r. sprawowała Pleszewska Fabryka Obrabiarek, w 1999r. przez pół roku patronat sprawował Zarząd Powiatu Pleszewskiego. Niestety od 2000 roku Chór pozostaje bez stałego patrona. Z wielką życzliwością „Harmonia” spotyka się jednak ze strony władz miasta, w tym samego Burmistrza, Mariana Adamka oraz Przewodniczącego Rady Miejskiej, Mieczysława Kołtuniewskiego. Pomoc ta zapewni Chórowi możliwość dalszego funkcjonowania. Przysługę Chórowi wyświadcza też

dyrektor Domu Kultury, Mariusz Szymczak, poprzez udostępnienie od kilku lat pomieszczeń oraz pomoc w organizacji koncertów. Również władze powiatu w osobach Starosty - Michała Karalusa i Przewodniczącego Rady Powiatu - Bogdana Skitka odnoszą się życzliwie i wspierają tę pożyteczną działalność. Stale Chórowi pomaga finansowo pleszewski Bank Spółdzielczy. Życzliwą pomoc finansową okazał przy organizacji Jubileuszu 80-lecia „Harmonii” Zarząd firmy Famot - Pleszew S.A. długoletni patron Chóru.

Z rokiem jubileuszowym 720-lecia Pleszewa zbiegło się 80-lecie działalności artystycznej i społecznej Chóru Męskiego „Harmonia”. Obchody Jubileuszowe pod honorowym patronatem Burmistrza, przy poparciu Starosty oraz wsparciu sponsorów - odbyły się 7 grudnia 2003r. w auli Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica. W uroczystym Koncercie, obok Chóru Jubilata, współwykonawcami byli: działający przy „Harmonii” Chór chłopięcy „Schola Cantorum Pleseviensis” oraz Żaneta Piętka - wokalistka, Zespół Instrumentalny pod kierownictwem Marka Kurzawy i młodzieżowy Zespół Akordeonowy „Kotlin” pod dyrekcją Janusza Barańskiego. Uroczystość prowadził Krzysztof Ogórkiewicz. Sala wypełniona była po brzegi publicznością. Wśród zaproszonych gości, zwłaszcza władz samorządowych miasta i powiatu, uroczystość zaszczylił swą obecnością proboszcz pleszewskiej fary, ks. Henryk Szymiec, b. Harmoniści - kanclerz Kurii Diecezjalnej, ks. Michał Kieling i Jan Szczepaniak z Zielonej Góry oraz Maria Binkowska, córka założyciela Chóru i delegacje bratnich chórów. Chór został wyróżniony wysokiego stopnia Odznaką Honorową Złotą z Laurem nadaną przez Zarząd Główny Polskiego Związku Chórów i Orkiestr za szczególną działalność organizacyjną i artystyczną w społecznym ruchu muzycznym. Dekoracji sztandaru dokonał dyrektor artystyczny Ostrowskiego Oddziału PZChiO, Jerzy Wojtaszek. Były też wręczane indywidualne odznaki i dyplomy uznania.

Przy okazji Jubileuszu „Harmonia” pamięta także o swoich nieżyjących, zasłużonych członkach. Toteż następnego dnia na pleszewskie cmentarze udała się delegacja z prezesem Chóru, Czesławem Gulczyńskim i złożyła wiązanki kwiatów na 17 grobach.

Cały dorobek „Harmonii” w zakresie propagowania kultury muzycznej znalazł uznanie m.in. poprzez nadanie dyplomów i wyróżnień. Najważniejsza z nich to wspomniana Odznaka Honorowa Złota z Laurem PZChiO Dyplom Honorowy Ministra Kultury i Sztuki - za osiągnięcia w upowszechnianiu kultury, Medal Zarządu Głównego PZChiO - za zasługi dla społecznego ruchu muzycznego, Odznaka „Za zasługi dla Województwa Wielkopolskiego”, wpis do „Księgi Zasłużonych dla Miasta i Gminy Pleszew”.

Harmoniści w swej działalności starają się nie tylko realizować własne zainteresowania. Pamiętają o społecznej roli, jaką mają do spełnienia. „Harmonia” ma więc nadzieję, że jej działalność spotykać się będzie ze wzrastającym zainteresowaniem, bo praca w chórze uwarściwia i pozwala poznawać piękno.

Opracowania na temat Chóru:

Chór Męski „Harmonia” w Pleszewie. 80-lecie (1923-2003) - folder wydany z okazji 80-lecia Chóru.

Gulczyński A., Chór Męski „Harmonia” pod patronatem Pleszewskiej Fabryki Obrabiarki w Pleszewie. 60 lat działalności artystycznej i społecznej, Pleszew 1983 (folder wydany z okazji 60-lecia Chóru).

Ziółkowski T., Chór Męski „Harmonia” w Pleszewie - Zarys historyczny i działalność, Poznań 1972 (praca dyplomowa napisana w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Poznaniu).

Chór Męski „Harmonia” oraz Schola Cantorum Pleseviensis.